

NATAŠA LESTER

DIOROVA
TAJNA

Prevela
Jelena Jovanović

■ Laguna ■

Naslov originala

Natasha Lester

THE PARIS SECRET

Copyright © Natasha Lester 2020

First published in Australia and New Zealand in 2020 by Hachette Australia, and in the United Kingdom by Sphere, an imprint of Little, Brown Book Group Ltd, London.

Translation copyright © 2021 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Odri, crnokosoj heroini mog života.
Za tebe nema granica. Nadam se da ćeš uvek u to verovati.*

Prolog

PARIZ, 12. FEBRUAR 1947.

U velelepnoj zgradi u Montenjevoj aveniji broj 30 Margo Žurdan oblači žaketić od sirove svile boje slonovače, strukiran, zvonast i vatiranih kukova, i nabranu crnu vunenu suknju. Suknja pada sve do polovine listova, što je šokantno rasipanje tkanina u posleratnom svetu. Oko vrata joj stavljaju nisku bisera, a izgled joj upotpunjuju šeširom širokog oboda i crnim rukavicama. Čak i posle svih ratnih strahota ženske ruke i dalje privlače previše pažnje da bi ostale nepokrivene.

Madam Remond vrti Margo ukруг kao da je balerina u muzičkoj kutiji i izražava zadovoljstvo samo jednom klimnuvši glavom. Rukom pokazuje Margo da može da izađe iz garderobe i uđe u salon.

I tako Margo na svom telu predstavlja svetu legendarni Diorov barski kostim.

U raskošnom salonu okupili su se brojni elegantni Parižani – Žan Kokto, Mišel de Brinof iz *Voga*, Mari-Luiz Busket iz *Harpers bazara* – i svi sede zbijeni rame uz rame, nema igla gde da padne između njih. Ljudi stoje načičkani uza zid ili na stepeništu – tolika je potražnja bila za ulaznicama za ovu reviju, koje su vešti preprodavci prodavali bučnoj gomili skuplje nego što košta puter na crnoj berzi.

Salon je sav u stišanim nijansama bisernosive i bele, neupadljivim poput skrivenog patent-zatvarača. Medaljon stolice u stilu Luja XVI, pozlaćeni kitnjasti ramovi slika i bel epok lusteri svi kao da govore da je vreme stalo i da sad valja obratiti pažnju. Raširene lepeze šušte kao preuranjeni aplauz, a u vazduhu se osećaju mirisi parfema, goloaza i nestrpljenja. Svi prosto bride.

Dok Margo klizi salonom, čuje uzdahe, vidi glave kako se naginju napred i ruke kako se trzaju kao da žele pređu preko oblina njenog kostima u obliku osmice. Napravila je krug i prošla kroz sive satenske zavese iza kojih stoji Kristijan Dior – čovek koji u šavove utkiva magiju, čije haljine nadilaze modu. I osamdeset godina kasnije, kad pitate ljude da vam navedu ime nekog modnog kreatora, svi će prvo pomenuti njega. No sve će to tek doći.

Kristijan joj daruje osmeh. Revija se nastavlja. Niko ne mora da kaže da je spektakularna. To se već podrazumeva.

Za kraj je naravno ostavljena venčanica. Margo stoji sasvim nepomično dok je oblače. Potom izađe u salon i svi prisutni tako silovito udahnu da usisaju gotovo sav kiseonik u prostori. Jer Margo kao da na sebi ima procvalu belu ružu ubranu u času kad je najsavršenija. Ili bar takvu iluziju dočarava svojom pozamašnom haljinom: obilje svile – ne, preobilje – koja se širi oko nje kao optimizam, pa se skuplja u struku do obima od svega pedeset centimetara, što je obavezno za sve modele *Kristijana Diora*.

Naravno, niko od gledalaca ne zna da Margo ima tolišni struk samo zbog godina nemaštine; da je to nasleđe vremena u kom bi takva haljina izazvala jednako zaprepášćenje kao i da na noćnom nebu sine sunce. No prisećanje onoga što se ne može promeniti nikome neće doneti dobra, pa se Margo usredsređuje na hod, korača dovoljno sporo da publika pojmi da vidi nešto izuzetno, a opet i dovoljno brzo da prebrzo nestane ostavljajući žudnju za sobom poput senke.

U toj ogromnoj haljini jedva da ima mesta da prođe između onolikog sveta, pa skutom očеше jednu belu pepeljaru na visokom postolju. Niko sem Margo ne primećuje da se pepeo prosuo po podu. Niko ne primećuje ni da je napolju minus četrnaest stepeni i da se Pariz cele zime smrzava zbog posleratne nestašice uglja i restrikcija struje. Kristijanova haljina ima moć da sve zбриše.

Dok izlazi iz salona, prolama se gromoglasni aplauz koji bi i mrtve digao iz groba. Ali Margo zna da mrtve ništa ne može oživeti.

Manekeni se vraćaju u salon i staju u vrstu. Kristijan – ili Tijan, kako ga znaju Margo i još šačica odabranih – poklanja se publici i zahvaljuje na čestitkama.

Izdvaja Margo, koja i dalje nosi venčanicu iako sama nikad neće biti nevesta, prinosi njenu ruku usnama i ljubi je. – *Magnifique** – kaže.

Kristijanova sestra Katrin Dior ljubi Margo u obraze. – Bila si *magnifique, chérie.***

Prilazi im Karmel Snou iz američkog *Harpers bazara*. Uslišeno prstima prelazi preko svilene haljine koju Margo nosi.

– Dragi Kristijane – kaže – tvoje haljine imaju tako nov izgled – *new look*.

A Margo, kao da iznenada može da predvidi budućnost, zna da će se Kristijanova kolekcija odsad tako nazivati. *New Look*, novi izgled za novi svet. Za svet u kome će smrt, gubitak i patnja biti stišane emocije, a ne bol koji te neprestano razdire. Neće više biti način života kao što su bili poslednjih godina rata. *New Look* će biti savršen zaborav za generaciju koja je preživela rat i ne želi ničega od toga da se seća.

Margo je jedina koja pamti. Skaj, Liberti, Nikolas, O’Farel, svi su oni nestali na ovaj ili onaj način. Nikada više nikome

* Fr.: božanstveno, veličanstveno. (Prim. prev.)

** Fr.: draga. (Prim. prev.)

neće pominjati njihova imena, nikom živom. Niko ne želi da čuje imena žrtava kao što niko ne želi da shvati da Margo ima tako tanan struk jer je i sama žrtva.

Katrin joj daje šampanjac i uhvati je ispod ruke. – Izvoli, *chérie*. Hajde da nazdravimo... – zastane. – Budućnosti?

Uz tu će reč uvek stajati znak pitanja. Stoga Margo ne pije u čast budućnosti, već diže čašu u čast svih njih – svoju, Katrininu, Skajinu, Libertinu, Nikolasovu i O'Farelovu. Kad je podigne, oseća kako je njihove duše opkoljuju i preklinju kao i svake noći u njenim snovima. Međutim, ni sad ništa ne može da učini za njih kao što nije mogla ni onda kad ih je poslednji put videla. Ništa osim da popije šampanjac, nasmeši se i kroči sa svojim novim izgledom u ovaj užasan novi svet koji ne može da shvati.

PRVI DEO

*S*kaj

*U usamljeničkom životu, u pojedinim retkim trenucima neka duša porine u blizini tvoje sopstvene, kao što zvezde jednom godišnje ovlaš dodirnu zemlju. Za mene, on je bio takvo sazvežđe.**

Madlin Miler, *Kirka*

* U prevodu Nevene Andrić. (Prim. prev.)

Prvo poglavlje

KORNVOL, AVGUST 1928.

– *V*idim ti gaćice.
Skaj Penrouz je znala da bi uobičajena reakcija desetogodišnje devojčice na takvu izjavu bila da prestane da pravi zvezde po portlevenskom molu i spusti suknju i upristoji se. Ona je, međutim, zastala samo da se okrene, pa izvela dve savršene zvezde ka dečaku koji joj se obratio. Potom se bacila na njega i cimnula mu pantalone svukavši mu ih sa struka i otkinuvši pritom bar jedno dugme.

– Sad i ja vidim tvoje – kazala je kikoćući se. Htela je istog časa da zбриše, da pobegne od njegovog besa, ali on se toliko zaprepastio – iskolačio je oči i zinuo od čuda, taman da mu ubaci bombonu da ju je imala kod sebe – da mu se široko osmehnula i rekla: – Ja sam Skaj.

Dečak je povukao pantalone i promucao: – Ja sam Nikolas Kroford. Drago mi je. – Govorio je čudno: reči su mu bile nekako ćoškaste, a ne zaobljene, a i naglasak mu je bio drugačiji, pa su poznate reči zvučale nepoznato.

– Mislila sam, ako ćemo da budemo drugari, da je pošteno jedno o drugome jednako znamo – rekla je Skaj – pa sam morala i ja da vidim tvoje gaće.

Nikolas Kroford je zaklimao glavom kao da je to savršeno logično. Bio je viši od Skaj i imao je gotovo sasvim crnu kosu i upadljive sivoplave oči nalik moru po mutnom danu. Odeća mu je bila čista i ispeglana, a ne isprljana od igre kao Skajina.

– Drugari – ponovio je.

– Samo ako budeš čuvao moje tajne.

Njegove plave oči zasijale su od radoznalosti. – A kakve to tajne?

– One najbolje. Dođi, pokazaću ti.

Uхватиła ga je za ruku i pošla. Dečak nije oklevao, nije se pobunio da mora da se javi majci, nije rekao da ne može da se druži s nekim ko mu je otkinuo dugme s pantalona. Samo je potrčao držeći korak sa njom iako je, sudeći po naglasku i ponašanju, sigurno došao odnekud daleko od Kornvola – iz nekog mesta gde po svoj prilici retko kad možeš slobodno da jurcaš. Skrenuli su desno od gradske većnice i trčali po pesku sve dok se pred njima nisu sprečile naizgled nepremostive litice.

– Ovuda – rekla je Skaj pokazavši mu procep u steni jedva toliki da se provuku kroz njega.

Kad su izbili na drugu stranu, dečak je opet zinuo. Od oduševljenja, znala je, a tome se baš i nadala.

– Ti si prvi koga sam ovde dovela – kazala je.

– Što baš mene?

Razmišljala je kako da mu kaže: „zato što nikad nisam upoznala nikog ko toliko razrogači oči“, ali to ne bi dobro ispalo. – Pomislila sam da će ti se svideti – kazala je.

Oboje su se okrenuli oko sebe da osmotre okolinu: uspenušane talase što su tukli stenje s njihove leve strane, kružnu uvalu gde se more mreškalo na povetarcu, mračnu krševitu pećinu iza sebe koja je obećavala velike smele podvige.

– Sve je ovo moje – ponosno je rekla Skaj. – Vidiš onu kuću tamo? – Pokazala je na vrh litice, gde se jedna oronula kuća na vetrometini jedva držala za zemlju. – Tu ja živim s majkom i sa sestrom. Do ove uvale možeš da dođeš samo kroz onaj

procep u steni i stazom što vodi od naše kuće, i zato je moja. A sad je i tvoja.

Nikolas se namrštio. Opipao je džep i iz njega izvadio sat. – Ako ćeš ti sa mnom da deliš uvalu, onda ću ja s tobom deliti ovo. – Pružio joj je sat. – Pripadao je mom ocu, a pre toga mom dedi.

Skaj je prešla prstom preko izgraviranog zlatnog poklopca pre nego što ga je otvorila i pod njim ugledala sat sa otmenim rimskim brojevima i nekim čudno izobličeniim polumesecom.

– A gde ti je otac? – upitala ga je.

– Gore. – Nikolas je pokazao na nebo.

– Ne moraš ovo sa mnom da deliš. – Vratila mu je džepni sat shvativši da mu je to najdragocenija stvar koju ima.

– Ali želim. Može da bude kod tebe jednog dana u nedelji.

Ton mu je bio odlučan. Taj lepo obučeni dečak koji očito nikad pre nije kročio na kornovolsku obalu imao je snažnu volju. I brzo je trčao. A i dopadala mu se njena uvala.

– To znači da moraš sutra da dođeš po njega – kazala je.

Klimnuo je glavom.

– Hoćeš da ti pokažem pećinu?

Ponovo je zaklimao glavom.

Skaj je pažljivo uvila Nikolasov džepni sat u maramicu i sad je stajala na vrhu litice i posmatrala svog novog drugara kako se provlači kroz procep u stenju i gazi po pesku. Pre nego što će skrenuti ka gradu, dečak se osvrnuo i mahnuo joj. Skaj je brzo izvela nekoliko zvezda zaredom u nadi da će mu izmamiti osmeh, a onda pošla kući na večeru.

Čim je ušla u kuću, zaskočila ju je njena sestra Liberti, mlađa od nje godinu dana.

– Gde si bila? – zakukala je Liberti.

– Na obali – rekla je Skaj.

Liberti se namrštila. – Večito si na obali.

– Pa onda si lako mogla da me nađeš.

– Gladna sam.

Taman je htela da podseti sestru da se hrana ne nalazi kod nje, već u kuhinji kad je preko njenog ramena ugledala tablu za zmije i lestve postavljenu na stolu. Zelene i zlatne zmije lazile su ka nacrtanoj bezobraznoj deci i Skaj je sa zebnjom u srcu shvatila da bi i sama trebalo da se nađe među tim crtežima. Obećala je bila Liberti da će tog popodneva igrati sa njom zmije i lestve, ali je sasvim zaboravila na to od oduševljenja što je pronašla nekoga kome se uvala dopadala koliko i njoj – za razliku od njene sestre.

Liberti je ispratila sestrin pogled, pa otrčala do stola i zbacila tablu s njega. Kockice su zazveketale po podu i načas nadjačale tih žamor iz susedne sobe, gde je njihova majka razgovarala s jednim klijentom.

– Skuvaću ti čaj – rekla je Skaj – a onda ćemo se igrati.

Liberti na to nije rekla ništa i Skaj je pomislila da će se po svom običaju naduriti i odjuriti gore u svoju sobu, no njena sestra je onda klimnula glavom i ponovo je uspostavljen mir. Pijuckale su čaj i započele igru, a Skaj nije rekla ništa kad je Liberti pogrešno izbrojala polja dok se pela uz lestve niti je išta rekla kad se Liberti pobunila da je Skaj pogrešno izbrojala polja, pa mora da se vrati niz zmiju. Liberti je odnela pobedu.

Sutradan ujutru Skaj je ustala u zoru i u kupaćem kostimu nestrpljivo je čekala Nikolasa, čvrsto držeći njegov džepni sat u ruci. Sedela je na klupi pod prozorom u salonu, posmatrala voljeno more i prizivala Nikolasa da dođe ne mareći za pristojnost iako još nije bilo ni vreme doručku. Kad je Liberti posle sat vremena sišla u prizemlje, mrko je pogledala u Skaj u kupaćem kostimu, pa prkosno zamahnula nogom ka njoj. Skaj, koja se

već ispraksovala, uspela je da izbegne udarac. Uto se na vratima začulo kucanje i Skaj se sva ozarila. Očito je i Nikolasu njena uvala draža od doručka.

– Dušo, idi vidi ko je! – iz kuhinje joj je doviknula majka, koja je stajala za olupanim plavim šporetom na drva i mešala kašu. – Ne očekujem nikog pre deset.

Skaj se već sjurila hodnikom i naglo otvorila vrata. Pred njima je stajao Nikolas, a kraj njega je bila neka žena koja ga je posesivno držala za rame. Skaj je spao osmeh s lica.

– Je li to ta devojčica? – upitala ga je žena.

– Jeste, to je Skaj – odgovorio je Nikolas.

– Želim da vidim tvoju majku – obrati joj se žena.

– Uđite – učtivo je rekla Skaj. Dok im je pridržavala vrata, u svim petrolejkama od šarenog stakla – bili su previše udaljeni od grada da bi imali struju – plamen je zadrhtao od zloslutnog vetra koji je žena donela sa sobom.

U kuhinji, koja je kao i uvek mirisala na dim, francuske cigarete i kafu, Vanesa Penrouz se okrenula da pozdravi goste. Izgledala je zanosno u svojoj dugoj spavaćici od crne svile ukrašenoj vezom i karnerićima i sa širokim rukavima i dubokim dekolteom. Žena kraj Nikolasa upiljila se u Skajinu majku kao da ova pravi zvezde po kući, pa joj se vide gaćice.

– Jesi li došao na doručak? – pitala je Vanesa, na šta je žena konačno uspela da otrgne pogled sa njene spavaćice. – Ti si sigurno Nikolas – nastavila je Vanesa. – Skaj mi je ispričala sve o tebi. Ja sam Vanesa, ili gospođa Penrouz, kako ti je tako draže. Voliš li kašu?

Nikolas se napokon osmehnuo. – Volim.

– Ne voli – na to će žena.

– Volim i gladan sam – kazao je Nikolas sa istom onom tihom odlučnošću u glasu s kojom je maločas na vratima rekao „jeste, to je Skaj“.

– Skaj ima šuplje noge – rekla je Vanesa Nikolasu – što znači da ne može da stoji dok ne jede. Prosto ćeš morati da nam se pridružiš.

Skaj se zakikotala, a Nikolas je seo.

– Ja sam Finela Kroford, a vaša ćerka duguje mom bratancu izvinjenje. – Nikolasova tetka je imala glas nalik udici – oštar i stvoren da nanese bol. Govorila je sa istim naglaskom kao i Nikolas, samo iz njenih usta to je zvučalo grubo, a ne interesantno.

– Upropastila mu je sasvim nove pantalone i ukrala mu dragocen predmet – nastavila je njegova tetka.

Skaj je ispod stola tutnula Nikolasu njegov džepni sat u ruku u nadi da će to pomoći.

– Hvala – prošaputao je.

Vanesa je uzela jednu pomorandžu iz činije, presekla je napola i iscedila je. Sipala je sok u čašu i dala je Nikolasu. – Skaj mi je ispričala za pantalone. Ušiću mu dugme. Ali Skaj ne krađe.

– Grešite. Ukrala je mom bratancu džepni sat koji mu je ostavio njegov voljeni otac, moj brat. – Nikolasova tetka je maramicom otrla suze iz očiju, ali Skaj je pomislila kako zapravo uživa u svojoj predstavi.

– Kod mene je – kazao je Nikolas i podigao sat uvis.

– Eto, misterija je rešena. – Vanesa je brzo iscedila još tri pomorandže, pa sela.

– Izvini što sam ti otkinula dugme s pantalona – rekla je Skaj Nikolasu najučtivije što je mogla.

– Dugmad i Skaj idu zajedno koliko i morski vazduh i ravna kosa – na to će njena majka pogledavši u Finelinu razbarušenu kosu.

Nikolasova tetka je promenila temu. – Rečeno mi je da proričete budućnost.

– Tako je – odvrtila je Vanesa.

– Moja snaha bi htela da joj je proreknete. – Finela je procedila te reči kao da joj je sama pomisao na to gnusna poput balege. – Pretrpela je veliki gubitak, izgubila je muža, Nikolašovog oca. Po uputstvu mog lekara dovela sam je iz Njujorka u njenu rodnu zemlju. Potrebni su joj mir i morski vazduh. Zbog svega što je pretrpela voljna sam da joj ispunim taj hir.

Skajina majka je sipala med u Nikolasovu kašu. Liberti je razrogačila oči videvši koliko meda sipa i taman je zaustila da se pobuni kad ju je Skaj pogledala i besno zavrtila glavom. Taj je med bio izraz solidarnosti koja se još nije mogla rečima iskazati. Ni Skaj i Liberti nisu imale oca baš kao ni Nikolas.

– Primiću vašu snahu pod uslovom da dopustite Nikolasu da se i dalje igra sa Skaj – kazala je Vanesa. – Mislim da će prijati jedno drugome.

Nikolasova tetka je u znak pristanka samo klimnula glavom, pa se okrenula i pošla ka vratima sasvim zaboravivši na svog bratanca, no Skaj je rešila problem doviknuvši joj: – Nikolas će se vratiti kući do večere!

U narednih mesec dana Skaj je Nikolasu, koji je bio godinu dana stariji od nje – imao je jedanaest godina, a ona deset – i koji je došao iz dalekog grada punog nebodera, pokazivala svoj svet. Svet u kome po baricama tražiš rakove samce, pa gledaš čiji će rak brže pobeći kad ga spustiš na pesak. Svet u kome sa stenja skidaš dagnje i prilepke zajedno sa ostrigarima crvenog kljuna. U kom tražiš školjke morskih puževa, malene školjke boje breskve koje ti tako lako promaknu, te su stoga još dragocenije, da dodaš još koju Skajinoj zbirci.

Liberti je u početku išla s njima u uvalu. Prvi put je kaskala za njima dok su se spuštali stazom i pogađala se sa Skaj. – Obećavam ti da te neću šutirati ako ostaneš kod kuće i igraš se sa mnom.

– Dođi pa ćemo se igrati napolju – odvrtila joj je Skaj znajući da ionako najčešće uspeva da izbegne sestrine udarce i da leti nije vreme da se sedi u kući.

Barice i školjke nisu, međutim, bile po Libertinom ukusu. Sedela je na pesku okrenuvši sestri leđa i streljala pogledom Nikolasa kad je hteo da joj da najvećeg i najbržeg raka za trku. Skaj

je naposljetku sasvim zaboravila da joj je sestra tu i tek je posle nekoliko sati shvatila da je Liberti otišla nazad u kuću da priča sa svojim lutkicama, koje su više volele čajanke od pilepaka.

Jednog jutra Liberti je bila stvarno nesnosna kad su pošli na obalu. – Ne ostavljaj me samu! – kukala je bez prestanka.

– Ako pođeš s nama, nećeš biti sama – probala je Skaj da je urazumi.

I Liberti je pošla s njima, no kad su se našli na pesku, ubacila je sestri raka u kupaći kostim. Uplašeni rak uštinuo je Skaj za leđa.

– Baš si stoka! – prodrala se Skaj na sestru.

Liberti joj je bacila šaku peska u lice i udarila u plač.

Skaj ju je gledala kako trči kući. Oči su je pekle od peska baš kao što ju je i savest pekla zbog reči koje je uputila sestri. Uveče će odigrati dve partije zmijske i lestvi sa Liberti, zarekla se.

– Ajmo u pećinu – kazala je Nikolasu.

On je klimnuo glavom i pošao za njom.

Izvalili su se na leđa u najdubljem i najmračnijem delu pećine, gde se ništa nije videlo. Čutili su samo koji tren, a onda su počeli da pričaju priče koje se na svetlu nisu mogle pričati.

Nikolas je pričao o ocu, koji je umro od „prejakih emocija“, šta god to značilo. A onda je i njegova majka doživela prejake emocije druge vrste, samo ona je zbog toga završila najpre u postelji, pa u Engleskoj – gde je živela pre nego što se udala – a ne nebu kod muža.

– I sad se tetka stara o meni. Moja majka nigde ne ide osim kod tvoje majke, da joj prorekne budućnost – završio je Nikolas, a Skaj je u njegovom glasu čula da mu je sve to mrsko: što je ostao bez oca, što je izgubio i majku i što je sad pod tetkinim starateljstvom.

Penrouzovi će se starati o njemu, zarekla se Skaj, samo najpre će morati da mu kaže ko su Penrouzovi.

– Niko od dece iz grada neće da se igra ni sa mnom ni sa Liberti – kazala je. – To je zato što moja majka proriče budućnost. – Vetar je fujknuo kroz pećinu i izvukao još istine iz Skajinih usta. – A i zato što Liberti i ja nemamo oca. Ne onako

kako ga ti nemaš. Mi ga *nikad* nismo imale. Moja majka se nije udavala. A treba da budeš udata ako imaš bebu.

Celog njenog života Skaj su se rugali i deca i odrasli i govorili joj da je greh ostati bez oca onako kako su ona i Liberti bez njega ostale. Poginuti je herojski, ali prosto ne biti tu to je bezbožno.

Nikolas je na to kazao: – Meni se dopada što tvoja majka proriče budućnost. Sviđa mi se tvoja majka. A ti si mi drugarica.

Nedugo potom Skaj je mogla da pokaže Nikolasu i ono najbolje.

Rano jednog jutra Vanesa ih je odvezla do jedne livade koja je služila kao uzletišta i pokazala im na de hevilend džipsi mot.

– Divan je dan za letenje – kazala je.

– Letenje – ponovio je Nikolas očiju uprtih u dvokrilac pred njima.

– Možeš ti prvi – rekla mu je Skaj.

– Ne ostavljaj me ovde samu! – zakukala je Liberti dureći se, ali Skaj nije imala nameru da sedi u kolima sa sestrom, koja je mrzela letenje. Umesto toga trčala je za motom dok je skakutao po zemlji, pa se vinuo u nebo.

Nikolas, sa kacigom na glavi, šalom oko vrata i u jakni da izdrži hladnoću, mahao joj je sa prednjeg sedišta otvorene pilotske kabine, a njena majka je sedela pozadi za komandama.

A onda je došao red na Skaj. Kad je mot uzleteo, Skaj je preuzela komande. Majka je pre pola godine počela da je uči da pilotira. Vanesa joj je izdavala uputstva kroz doglasnu cev koja je povezivala prednje i zadnje sedišta, ali Skaj gotovo da nije više imala potrebe za njima.

Izvela je okret, pa uradila nešto što je njena majka uradila na stotine puta: uletela je u vetar, dala pun gas, pa okomito poletela uvis dok se avion nije izokrenuo, a ona osetila uzbuđenje u stomaku pri izvođenju petlje.

Čula je majku kako zbunjeno kaže: – Javi ako upadneš u nevolje. – Ali mot je predviđao svaki Skajin pokret. U pravom trenutku smanjila je gas i podesila krilca da ostane u vertikalnom položaju. Avion je izokrenut poleteo nadole i opisao savršen krug.

Skaj je došlo da napravi zvezdu na krilu i sama izvede petlju, ali već je dovoljno iskušavala majčino strpljenje. Prepustila joj je komande da sleti.

Čim se avion zaustavio, majka ju je spustila na zemlju i rekla: – Ne znam da li da se izvičem na tebe ili da se nasmejem.

– Bolje da se nasmeješ – rekla je Skaj. Onda je doviknula Nikolasu: – Jesi li me video?

– Ono si bila ti? – zadivljeno ju je upitao.

– Jeste bogme, to je bila moja ćerka! – uzviknula je Vanesa. – Htela je da mi pokaže da je sasvim spremna za sletanje i poletanje. A možda ćeš i ti, Nikolase, sledeće godine uspeti da izvedeš petlju.

Nikolas je spustio ruke na platnena krila aviona.

– Stvarno mislite da bih mogao to da izvedem? – upitao je.

– Naučiću te – rekla je Skajina majka. – Mislim da imaš pravi temperament za letenje – staloznost je zapravo mnogo važnija od odvažnosti, ma šta Skaj mislila. Sigurna sam da bi imao čemu da je naučiš.

– Ne verujem da nju iko išta može da nauči – kazao je Nikolas, na šta se Vanesa nasmejala, razbarušila mu kosu i rekla:

– Mislim da si nažalost u pravu.

Letu je prebrzo došao kraj, pa zbog škole nisu više mogli da provode cele dane na obali i uče da lete. Međutim, sad kad je Skaj imala Nikolasa za prijatelja, čak joj je i škola postala podnošljiva. To je potvrđeno već na kraju prvog školskog dana kad su svi pohrlili na kapiju, a kako Skaj čula decu joj po običaju dobacuju: „Veštičina ćerka! Đavolice!“

Privukla je sestru sebi kad je najveći dečak, mesarev sin, uzeo kamen i gađao Liberti znajući da je ona slabija od njih dve. Skaj je rukom odbila kamen i nije htela ni da trepne iako ju je ruka zbolela i raskrvarila se. Liberti je zaplakala.

Skaj se nimalo nije iznenadila kad se Nikolas okrenuo od njih i pošao ka deci koja su im se rugala. I očekivala je da će, kad bude video koliko je preziru, početi da se druži s drugom decom, sa onom koja na sebi ne nose beleg nezakonitosti i veštičarenja.

Nikolas je prišao mesarevom sinu i učtivo mu rekao: – Prema jednoj legendi, kad god u prisustvu đavolice izgovoriš reč „đavolica“, zubi će ti posiveti i početi da ispadaju.

Mesarev sin je brzo rukom pokrio usta da sakrije zube jer je jedan zaista izgubio, a drugi mu je posiveo.

Posle toga svi su prihvatili to da su Skaj i Nikolas nerazdvojni drugari, a kako je Nikolas bio najpametnije dete u školi, niko nije hteo da se izlaže opasnosti i posumnja u njegove reči.

Posle podne su zajedno odlazili kod Skaj kući, gde bi Nikolas učio i radio zadatke u kuhinji. Skaj ga je prvi put pitala što to radi i rekla mu da ona čak ni pravopis ne vežba.

– Ali zar ne želiš da pobegneš odavde? – upitao ju je tad i zavrteo glavom. – Ne moraš nigde da ideš, ali ja moram da znam da mogu da odem gde god poželim kad porastem.

Da pobegne. Skaj se svalila na stolicu sva uzdrmana jer je tek tad shvatila koliko on mrzi što je zarobljen tu sa tetkom, koja ga nimalo ne voli, dok čeka da mu se majka oporavi. Skaj je posle toga sedela sa njim za stolom i vežbala ne samo pravopis nego i matematiku.

Tako je brzo prošlo godinu dana i ponovo je došlo leto. Opet su dane provodili u zatonu i na uzletištu, gde ih je Vanesa oboje učila da lete, ili istražujući polja i vresište iza kuće. Skajina majka je s vremena na vreme vikendom priređivala zabave, pa bi se brojni čudesni ljudi sjatili u Portleven. Neki bi boravili u njihovoj kući, a ostali bi zauzeli sve slobodne sobe u gradu. Većinu tih ljudi Skaj nije poznavala, no to i nije bilo

važno. Zabave su bile pravi spektakl kao iznenadne letnje oluje: uzbudljive, pune naboja, žive.

Vanesa bi nagovorila Nikolasovu tetku da pusti bratanca da ostane kod njih preko vikenda, pa bi Skaj, Nikolas i Liberti spavali u šatoru u bašti pošto bi sobe prepustili gostima. Okupali bi se i obukli najlepšu odeću koju imaju, a Skaj bi čak očešljala svoju čupavu i umršenu tamnosmeđu kosu. Potom bi se ona i Nikolas smestili na klupu pod prozorom, odakle su mogli sve da vide.

Liberti, koja je obožavala majčine zabave, šetkala bi po sobi, zagledala žensku odeću, prisluškiavala razgovore i molećivo zurila u ljude dok je ne bi pozvali da im priđe, ne sluteći da ima običaj da ljudima za vrat ubacuje račiće. Ona bi se sva ozarila, a oni bi časkali s njom dok im ne dosadi, pa bi se vraćali svom odraslom društvu. Posle takvih zabava Skaj bi čula sestru kako se igra svojim lutkama proživljavajući celo veče, a zvezda večeri uvek bi bila tamnokosa lutka po imenu Liberti, koja bi bila u centru pažnje i miljenica gostiju.

Na jednoj takvoj zabavi, godinu dana nakon što je Skaj upoznala Nikolasa, Vanesa Penrouz je ušla u sobu posle gotovo svih zvanica izgledajući sasvim drugačije, kao neko koga Skaj ne poznaje. Crna kosa joj je bila sjajna i ukovrdžana, a usne crvene kao krv. Na sebi je imala svoju „francusku haljinu“, kako ju je nazivala, čiji je gornji deo bio od krem svile sa dubokim V-izrezom, a donji skroz napravljen od nojevog perja u raznim nijansama krem i zlatne. Duboki dekolte trebalo je da bude delimično pokriven ešarpom u tonu, ali Vanesa se nije potrudila da je stavi. Njena blistava kosa, sjajne usne i neočekivano zlatno perje doveli su do toga da je Vanesa Penrouz cele večeri igrala.

Bio je jedan čovek koji je dolazio na svaku zabavu i koji je uvek najviše igrao sa Skajinom majkom. Skaj je posmatrala kako mu se Vanesa smeši – takav osmeh nikad nije upućivala

svojim ćerkama niti ikome od gostiju. A igrali su prekrasno, kao filmske zvezde, pa je čak i Liberti mirno sedela i opčinjeno gledala njihovu zanosnu majku.

Čovek je šaputao nešto Vanesi na uho. Skaj nije više htela to da gleda. Liberti je naslonila glavu na zid, a oči su joj se zatvarale, pa joj je Skaj prebacila ćebe preko nogu. Potom je sa uzdahom pvela Nikolasa napolje.

– Volela bih da i ja znam tako da igram – kazala je.

– Mogu da te naučim.

– Znaš da igraš?

Nikolas je slegnuo ramenima. – Roditelji su me naterali da naučim. Kazali su mi da sva gospoda igraju.

Skaj se nasmejala. – Ako si gospodin, onda ti treba dama da sa njom igraš. A oboje znamo da Penrouzove nisu dame, sudeći po žiteljima Portlevena.

– Ja mislim da jeste.

Duboko joj se naklonio sa osmehom, pa joj je bilo malo manje neprijatno. Nije je zadirkivao što je nespretna, već ju je vodio pod savršeno punim mesecom i pokazivao joj šta da radi, a srebrna mesečina plesala je sa njima po moru ispod njih.

– Moraćemo ovo da ponovimo kad porastemo – rekla je Skaj kad je savladala osnovne korake. – Ova litica zaslužuje raskošniju haljinu od ove. – Pokazala je na svoju belu haljinu, čistu i jednostavnu, bez ukrasa od zlatnog nojevog perja.

– A šta ako se tad ne budemo više družili? – upitao je Nikolas i iznenada stao.

Skaj ga umalo nije nagazila. – A što ne bismo? – Stala je kraj njega, a oboje su bili okrenuti ka moru.

– Tetka kaže da ćemo se uskoro vratiti u Njujork. Moram da idem tamo u školu, istu koju je pohađao i moj otac. Odlazimo čim majci bude bolje.

– A hoće li joj biti bolje? – upitala je Skaj. Nikolasovu majku viđala je samo kad bi ova došla kod njene majke da joj gata i

uvek je izgledala kao sablast, kao biće koje će prosto skliznuti u svetlucave talase i nestati.

– Ne znam – odgovorio je Nikolas.

Prvi put ga je Skaj videla nesigurnog. Uхватила mu je ruku i stegla je. – Zauvek ćeš ostati ovde – kazala je. Uostalom, njena majka proriče budućnost, pa može to pouzdano da tvrdi.

– Nadam se da hoću.

Drugo poglavlje

Narednog vikenda otišli su da tumaraju po vresištu i istražuju ga, a ne dole u zaton, pošto se vetar razduvao i pretio da odnese tanušnu Skaj. Vresište se pružalo skoro čitav kilometar iza Skajine kuće, pa su ona i Nikolas pešačili više nego inače i u dnu Vanesinog imanja pronašli urušeni zid.

Skaj se popela na zid i uzela da deklamuje rečenice iz *Sna letnje noći*, Šekspirove komedije koju su učili u školi. Dok je navodila reči Hermije, ojađene zbog Lisandrovog neverstva – *Joj, teško meni! – Obmanjivačice jedna, crvljivi cvete, zavodnice drska. Znači, noću si došla i mom dragom ukrala srce?** – i rešila da sestru nazove crvljivim cvetom kad se sledeći put posvađaju pošto joj se mnogo dopalo kako zvuči ta uvreda, pala je sa zida preturivši se na drugu stranu. Pala je srećom u gusto žbunje, ali je ostala bez daha.

Nikolas je promolio glavu iznad zida i udario u smeh. – Ovo je prvi put da te vidim zanemelu!

Skaj se slabašno nasmešila i promuklo upitala: – Dolaziš li? Nikolas je preskočio zid i dočeka se kraj nje.

* U prevodu Aleksandra Petrovića. (Prim. prev.)

Kad se podigla na noge, Skaj je videla da se pred njima nalazi izgubljeni vrt – mesto koje su vreme i rastinje sakrili od sveta. Ako je i postojala kuća čiji je to vrt bio, nije je bilo na vidiku, što je značilo da ih niko neće opaziti.

Na zemlji pred njima ležala je ogromna skulptura žene, ali nije pala. Postavljena je tako da počiva s rukom kraj usnulog lica. Mahovina i lišće prekrivali su joj telo, a kosa joj je bila izždžikljala paprat. Bilo je to možda nešto najlepše što je Skaj ikad videla.

– Liči na tebe kad spavaš – iznenada je kazao Nikolas.

Skaj je zavrtela glavom. Nikolas ju je video u snu onih vikenda kad su se održavale zabave, pa bi njih dvoje i Liberti spavali u šatoru u bašti. Međutim, nimalo elegantna Skaj nije bila ni nalik toj čarobnoj kamenoj gospi zauvek izgubljenoj u predivnom snu.

A onda joj je pažnju privuklo nešto iza statue: veliko jezero nalik moru preko koga se pružao viseći most od konopca. Vodu je okruživalo granje koje kao da je ronilo za zlatom.

Skaj je otrčala do mosta i nagazila jednom nogom na njega. Konopci su zaškripali; most očito dugo nije bio korišćen. – Šta misliš, šta je na drugom kraju? – upitala je izbegavši da postavi pitanje koje se nametalo: Je li bezbedno?

– Druga strana neba – odgovorio je Nikolas, a Skaj se nasmešila.

Pronašli su skriveni svet izvan njihovog, svet u kome nije bilo bolesnih majki ni sestara što te šutiraju ni meštana što šuščaju niti škole u Njujorku koja čeka.

Stigli su do polovine mosta kad se to desilo.

Skaj je čula nekakvo cepanje, pa se naglo okrenula i videla kako uže pod Nikolasovim nogama puca. Propao je, uspevši u padu da se uhvati za jedno uže. I Skaj je propala jer se celo dno mosta raspalo.

Konopci sa strane ostali su srećom celi, pa su imali za šta da se drže. Noge su im bile u vodi, a trup i glava iznad.

– Moraćemo da skočimo u vodu – rekla je Skaj nehajno kao da joj srce ne lupa brzo kao propeler mota kad uzleće. – Pravićemo se da plivamo u moru, a ne u žabokrečini. – Pogledala je u debeo sloj žabokrečine pod kojom su se skrivali ko zna kakvi užasi.

Nikolas je prebledeo, a i prsti su mu skroz pobeledi. A onda je priznao: – Ne znam da plivam.

Skaj je srce sišlo u pete. – Naravno da znaš. Videla sam te. – A onda je shvatila da zapravo nikad nije videla Nikolasa kako pliva. Iako su toliko vremena provodili u zatonu, on je uvek lovio račiće po baricama kad bi se Skaj bacila u more. Viđala ga je u vodi do kolena, ali nikad nije zalazio dublje u vodu.

– Upašću u vodu – kazao je.

Prvi put otkako ga zna, Skaj mu je čula strah u glasu. I stoga je uradila jedino što je mogla – pustila se i upala u vodu čvrsto zatvorivši usta.

– Možeš da se vučeš duž konopca sve dok ne osetiš dno pod nogama – kazala je odlučno kao da je sigurna da je to moguće izvesti. – Ruke će te boleti i iskočiće ti plikovi, ali to je jedini način. A ja ću plivati kraj tebe.

Nije pominjala očigledne opasnosti.

Nikolas je počeo da se kreće kao da se njiše po penjalici u školskom dvorištu. To mu je dobro išlo, razmišljala je Skaj, pa će mu i ovo dobro ići. Plivala je uz njega kao što je i obećala ne skidajući svoje smeđe oči sa njegovih plavih. Pogledom ga je uveravala da on to može, a on nju da joj veruje.

Imali su još podosta do obale kad je Nikolas počeo da se štreca od bola; konopac mu je odrao ruke. Skaj je spustila nogu, ali nije uspela da napipa dno.

– Nema još mnogo – kazala je, a on je nastavio, ruka preko ruke, i nije zastajao da predahne iako je sigurno bio iznuren i u agoniji od bolova.

Od svih ljudi koje je Skaj poznavala, samo je Nikolas mogao to da izvede. Liberti ne bi mogla niti bi iko iz škole imao petlje

za to, možda čak ni ona sama. Ali Nikolas se svakog jutra bu-
dio u kući u kojoj nije bilo ljubavi i uprkos tome bio najbolji
prijatelj koga je Skaj ikad imala. Ako je već mogao da izdrži
takav bol, onda će možda uspeti i da stigne do plitke vode pre
nego što ga izda snaga.

Skaj je ubrzo potom napipala peščano dno malo podno
nogu. – Možeš sad da se pustiš – kazala je sa olakšanjem. – A
onda skakući po dnu kao što bi skakao na skočku. Tako će ti
usta ostati iznad vode.

Nikolas se pustio čim mu je to rekla. Kako je bio viši od
nje, samo se nekoliko puta odbacio od dna i potom je mogao
da hoda po njemu. Ubrzo su izašli iz jezera i zadihani se bacili
na obalu.

– Ne znam zašto sam se ovoliko zadihala – rekla je Skaj
naposletku, okrenuvši glavu da pogleda u Nikolasa. – Kako
su ti ruke? – Podigao ih je, a ona je napravila grimasu. – Na-
grabusićemo.

Ali Nikolas se samo osmehnuo. – Sad bar mogu da te pitam
nešto što još od prošlog leta želim da te pitam. Možeš li da me
naučiš da plivam?

– Sutra počinjemo s časovima – odlučno je rekla Skaj. – Ko
je još čuo da neko zna da igra, a da ne zna da pliva?

– U Njujorku se igra – rekao je praveći se fin, na šta se ona
nasmešila. – U Kornvolu se pliva, pa mi je drago što sam ovde.

– I meni – kazala je, pa dodala: – Zašto mi nisi rekao?

Nikolas se zagledao u odrane dlanove. – Plašio sam se da
ćeš pomisliti da sam idiot.

– Idiot bi se toliko uplašio da bi pao u vodu i udavio se. A
ja nisam ni pomislila da ćeš ti tako nešto uraditi.

Nikolas je izvio usne, a Skaj se srce istopilo od miline što
vidi njegov tako redak osmeh.

Ustala je. – Bolje da odemo do moje mame da ti previje
ruke. Sutra ćemo plivati.

Na sreću Vanesa Penrouz nikad nije grčila svoju ćerku ako joj ova sve iskreno prizna. Rekla je samo: – Skaj, ne možeš ti da učiš Nikolasa da pliva. Ja ću ga svakog jutra voditi na plažu na pola sata, a ti za to vreme ostani kod kuće da paziš na sestru. Uz to, reći ću njegovoj tetki da je ruke odrao dok je kavaljerski cepao drva umesto mene, a ne dok je pokušavao da se izvuče iz jezera, gde po svoj prilici niste smeli da budete. Znam da je uzaludno da vam kažem da se ne vraćate tamo, ali ću vas zamoliti da ponovo odete tek kad se uverim da Nikolas ume dovoljno dobro da pliva da može da prepliva jezero ako kojim slučajem ponovo završite u njemu.

Ostatak popodneva proveli su u kući prisluškujući kroz zid Vanesu i njene klijente dok je Nikolas odmarao ruke.

Poslednji klijent tog dana bila je Nikolasova majka, a kad je došla s njegovom tetkom, Nikolas je skočio na noge i rekao: – Ajmo u šetnju.

– Zar ne želiš da saznaš majčinu budućnost? – upitala ga je Skaj.

Zavrteo je glavom.

Skaj se namrštila. Ako bi ostali da prisluškuju, saznali bi možda hoće li se njegova majka oporaviti. Skaj se donekle nadala da se to nikad neće desiti jer onda Nikolas neće otići u Njujork. A opet, nadala se i da će se gospođa Kroford istog dana oporaviti jer jedino o čemu Nikolas nikad nije pričao bila je njegova majka. Skaj je, iako dete, shvatala da se iza tog ćutanja krije duboka patnja.

I stoga je otišla da se šeta sa njim po zatonu sve dok se na vrhu litice nije pojavila njegova tetka, koja se podbočila, sevnula očima na njega i njegove zavijene ruke i rekla: – Nisam pristala da ti budem negovateljica.

Skaj je posmatrala Nikolasa kako odlazi sa dve žene. Njegova majka je ćutke hodala kraj njih, nije branila sina od zavoinog oštrog jezika, već se samo blaženo smešila kao da je blagoslovena.

– Hoćeš li da prorekneš meni budućnost? I Nikolasu njegovu? – upitala je Skaj majku kad se vratila kući.

Vanesa se stresla. – Nikad, Skaj. Nemoj to više da me pitaš.

– Ali zašto?

– Ne mogu ti reći ništa što već nemaš u sebi. Budućnost nije obećanje koje treba održati. To je nešto što čeka da se desi. A možda je već počelo.

I Skaj se stresla. Nikada se dotle nije uplašila dara koji je njena majka navodno imala, te moći da pogleda u ono što se još nije dogodilo i iznese to pred onoga ko to traži poput malene školjke morskog puža čije sedefaste usne šapuću njene tajne.

Prošlo je još godinu dana. Skaj je napunila četrnaestu i počela je da krvari svakog meseca. Noge su joj se izdužile, grudi i bokovi zaoblili i jedino se komotno osećala u moru dok pliva i na nebu dok leti.

Sad je stalno plivala sa Nikolasom. Već je sama letela motom, a ubrzo je to i Nikolas počeo. Skajina majka je i dalje priređivala zabave i na njima igrala sa istim onim čovekom koji joj je šaputao na uho.

Libertini udarci nogom bivali su sve precizniji i sve bolniji, a onda je počela sve manje vremena da provodi sa Skaj i Nikolasom i retko je molila sestru da je ne ostavlja samu. Išla je s njima samo kad bi pošli u izgubljeni vrt, no i tamo ih je najčešće ostavljala same jer je više volela da sedi i opčinjeno zuri u kamenu gospu sa istim onim snenim pogledom u očima koji je imala dok bi gledala Vanesu kako igra.

Skaj ju je jednom pitala o čemu razmišlja. Liberti je na to slegla ramenima i, kao da je to očigledno, rekla: „O životu.“

Ne želeći da raspali Liberti time što će joj reći šta ona o tome misli – *Život je u vrtu i u zatonu, a ne u statui* – i Skaj je samo slegla ramenima i pridružila se Nikolasu kraj jezera.

Nikolas je sad napunio petnaestu i družio se sa Skaj već četiri godine, no ona je imala osećaj kao da ga oduvek poznaje. Nije pamtila doba kad joj on nije bio ono najvažnije u životu, njen okean i njeno nebo.

– Kad god razmišljam o tebi, mislim na plavu boju – rekao joj je čudnim glasom kad su po završetku poslednjeg dana škole pošli kod nje kući spremni za još jedno dugo leto. – Na vazduh i vodu.

Skaj se nasmešila prihvativši te reči kao najlepši kompliment. A onda mu je videla lice i ukopala se u mestu.

– Sutra odlazim za Njujork – rekao je sav ojađen. – Tetka mi je to saopštila za doručkom. Ali idem samo na šest nedelja. Moram da polažem test za školu.

Šest nedelja. To mu dođe kô godina. Sve što je Skaj zamišljala da će njih dvoje čitavog leta raditi zajedno nestalo je poput jata ptica što odleće na jug.

Skaj je šutnula zemlju i izgrebala cipelu. Sunce je nestalo i nad njima se nadvila mračna senka sutrašnjice.

– Vрати se – kazala je, odjednom uplašena.

– Obećavam da hoću – odvratio je.

Skaj je gledala Nikolasa kako odlazi kao i onog dana kad ga je upoznala, a on se isto kao tad okrenuo da joj mahne pre nego što joj se izgubio iz vida. Iako je sad bila prevelika za takve stvari, Skaj je napravila zvezdu kao da time hoće da kaže „ništa se nije promenilo“.

Narednih mesec dana nastojala je da leti svakog dana. Nikad nije letela sa Nikolasom, pa joj njegovo odsustvo nije tako teško padalo kad bi se vinula u nebo. Kako majka nije mogla svakog dana da je vozi do uzletišta, kupila joj je bicikl, pa se Skaj sama vozila do tamo. Iako je sad već umela da pilotira gotovo jednako dobro kao njena majka, nisu bile sigurne šta će ostali piloti reći ako saznaju da je Vanesa pušta samu da leti sa svega četrnaest godina premda nije bilo pravila koja bi to branila. I stoga je Skaj, koja je sad bila visoka kao i njena majka, nosila

Vanesinu kacigu i naočare praveći se da je ona, a Vanesa je kao i uvek verovala ćerki da neće raditi ništa što nadilazi granice njenih moći.

Leto je, međutim, bilo kišovito i maglovito kao da i nebo plače nad privremeno prekinutim prijateljstvom, pa Skaj nije mogla da leti kad bi vidljivost bila slaba. Mnoge je dane provela skrupčana na klupi pod prozorom mršteći se na loše vreme.

Liberti je pozvala Skaj da sedne s njom na pod i pribije uho uza zid, pa da prisluškuju kakva sudbina čeka Vanesine klijente.

Skaj je to odbila. S kojim pravom ostali imaju budućnost kad ona ima samo ovu kišnu zamagljenu sadašnjost? Liberti je, što se dalo predvideti, pokušala da uštine sestru u znak odmazde, a onda je promenila taktiku i netremice se upiljila u nju, što je bilo znatno neprijatnije od fizičkog nasilja.

– Liberti, idi da sakupiš drva – kazala je Vanesa uhvativši je na delu.

– A što ja to moram? – pobunila se Liberti.

– Skaj ih je juče donela.

Kad se otarasila Liberti, Vanesa je skuvala Skaj šolju slatkog čaja s mlekom.

– Nikolasov otac je bio veoma bogat čovek – kazala je dok je odmeravala čaj da ga sipa u čajnik. – Kad stasa, Nikolas će naslediti njegovu firmu i mislim da će uskoro početi da ga uvode u posao kako bi ga preuzeo.

– Molim? – upitala je Skaj, kojoj je to smesta privuklo pažnju.

– Doktori su konačno kazali da je stanje Nikolasove majke neizlečivo i njegova tetka smatra da je vreme da se usredsredi na njega. Hoće da se vrati u Njujork kako bi Nikolas stekao valjano obrazovanje i kako bi sama ponovo zauzela svoje mesto u društvu. Pošto je Nikolasova majka tako teško bolesna, ulogu majke faktički je preuzela njegova tetka, pa on mora da je sluša i radi kako mu kaže.

– Zašto mi to nisi ranije rekla?

Njena majka se osmehnula. – Pokušavala sam da odložim budućnost. Ali naravno to je sudbina koja je Nikolasu oduvek bila pisana. On sad ima petnaest godina, što je doba u kome nasleđe i tradicija dobijaju na značaju.

Skaj su navrle suze na oči. Uto se Liberti vratila iz šume. Zinula je u Skaj, ispustila korpu iz ruku u rekla: – Neću više zuriti u tebe, obećavam ti.

Skaj je obrisala oči. – Ne plačem zbog tebe.

Liberti je dotrčala do prozora i sela kraj nje na klupu, a Skaj je preplavila ljubav prema sestri, koja je povremeno umela da joj pokaže i nežnost iako je često besnela kao najgore kornovolske oluje.

– Rekao je da će se vratiti – kazala je Skaj majci.

– Nisam sigurna da hoće, Skaj.

– Nikolas *nikad* ne laže.

Njena majka je tad sela za sto, a na licu joj se pojavio izraz koji Skaj nikad pre nije videla.

Sestre su se čvrsto uhvatile za ruke.

Kad ih je videla kako se drže za ruke, Vanesi su usne čudno zadrhtale. – Mislila sam da vas pošaljem kod tetke u Francusku na nekih šest meseci – kazala je iznenada. – Mogle biste tamo da idete u školu. Da naučite sve ono čemu ja baš i ne znam da vas naučim, a ona u tome briljira. – Vanesa se nagla i prošla prstima kroz Skajinu neurednu kosu. – Nikad nisam marila za frizure i bogate porodice, ali sad dok gledam tvoje lice, mislim da mi je ipak stalo do toga.

– Ne želim da idem u Francusku – rekla je Skaj.

Liberti se još više pribila uz nju.

Tu su svoju „tetku“ videle svega dvaput u životu, kad su kao male bile u Francuskoj. Kako se Vanesa nikad nije venčala sa Skajinim i Libertinim ocem, ta žena iz Francuske nije bila stvarno povezana s njima. Skaj je zavrtila glavom.

– Uz to – nastavila je Vanesa – dojadilo mi je da svima ostalima proričem budućnost, a da ništa ne radim za svoju,

koju, kao ni tvoju, nikad neću hteti da predvidim. Volela bih da uradim ono što je Ejmi Džonson uradila i odletim do Australije. Prosto da se vinem u vazduh i odem. Želim da vidim imam li još nešto u sebi. Razumeš li?

– Idem i ja s tobom – rekla je Skaj.

– Želim da paziš na Liberti umesto mene. Ostaneš li ovde u Kornvolu sama, Nikolas će ti samo još više nedostajati.

– Ali zašto hoćeš da odletiš baš do Australije? – pitala je Skaj.

– Moram da znam da to mogu. Nekad sam poznavala Ejmi. Bila sam bolji pilot od nje. Ali ona je nedavno postavila rekorde leteći za Moskvu i Kejptaun, a šta sam ja uradila?

Skaj je preplavio bol kakav nikad pre nije osetila kad je shvatila da život njene majke u Kornvolu, sa dve ćerke i povremenim zabavama, ima i svoju senku – nemir, prazninu, neispunjenost.

– Ali... – Skaj nije mogla da pretoči u reči ono što je želela da kaže. – Mislila sam da će zauvek biti ovako – uspela je na posletku da kaže.

– Skaj, ne možeš doveka da tragaš za školjkama.

Šest nedelja nakon što je Nikolas otišao, Skaj se jednog jutra iznenadila kad je videla nekog muškarca kako se spušta stazom do njenog zatona. Tek kad je stigao do obale, shvatila je da je to Nikolas.

Kako je šest nedelja donelo toliku promenu? Bio je viši, krupniji, a lice mu je ogrubelo i sa njega su nestali svi tragovi dečastva. Skaj je skrستila ruke i nepomično stajala dok joj je voda golicala članke.

– Hajmo u pećinu – kazala je kad se približio dovoljno da je čuje.

Nikolas je klimnuo glavom i pošao za njom u pećinu, gde su se oboje u mraku izvalili na leđa jedno do drugog.

– Sledeće nedelje polazim u školu Njujorku – rekao je produbljenim muškim glasom. – Tetka je htela da uzme nekog da nam popakuje i pošalje stvari i zatvori kuću, ali ja sam napravio lom poput Liberti i uspeo da je ubedim da me pusti da se vratim po naše stvari.

– Pa, ako si oponašao Liberti, nije ni čudo što si uspeo – rekla je Skaj ne skidajući osmeh sa usana da bi joj se čuo u glasu.

Pećinu su ispunjavali zvuci njihovog zajedničkog detinjstva: neprekidni šum talasa dok se valjaju ka obali, silovit prasak kad je zapljusnu, pa žubor kad se voda raspe. I vetar je u naletima fijukao u znak protesta: nemoguće da se ovo dešava. Slane suze nečujno su se slivale niz Skajino lice, tolike suze da se čudila kako se ne udavi u njima.

Neko vreme oboje su ćutali. Ležali su na leđima jedno uz drugo, a ruke su im bile tako blizu da je Skaj osećala kako mu elektricitet tela kroz prste prolazi u njene. Podigla je ruku s peska, pa spojila kažiprst i palac u prsten, zažmurila na jedno oko i pogledala kroz njega.

– Onda kad sam na molu izvodila zvezde pred tobom, to je bio samo jedan sićušni trenutak, ali sad... – Zaćutala je pa raširila ruke najviše što je mogla. – Ovaj je trenutak prevelik. Toliko je velik da ne mogu celog ni da ga sagledam niti želim uopšte da ga osetim. Prevelik je – ponovila je.

Zaćula je tup udarac kao da je neka devojčica što izvodi zvezdu doskočila na pesak tik do njih. Oboje su se okrenuli na stranu odakle je dopro zvuk, no tamo ničeg nije bilo osim uspomene.

– Ne želim da idem – tiho je kazao Nikolas.

Skaj se pridigla, pa se nagla ka njemu i tako ga snažno zagrlila da ga je verovatno zbolelo. I on je nju zagrlio i ona je osetila da su i njemu obrazi vlažni kao i njoj. Onda se uskobeljala na noge i pobešla. Bol joj je zaparao grudi i onako obnevidela od suza pomislila je da se možda ogrebala o neku oštru stenu.

Brzo je trčala tukući nogama po pesku. Odjurila je gore do kuće, pa u vresište iza nje. Stala je tek kad se popela na vrh